

Skanska i Sveriges kemikaliekrav

Produkter (kemiska produkter och byggvaror) skall vara kontrollerade gentemot Skanska i Sveriges *förbudslista* samt Skanska i Sveriges kriterier för *utfasning*. Kemiska produkter skall även kontrolleras mot kriterier för *observera fara*. En produkt som klarar dessa krav är *godkänd*.

Förbud

Förbudslistan innehåller ämnen som strider mot Skanska i Sveriges policy eller mot svensk lag. Inköp eller användande av produkter som innehåller dessa ämnen är därför förbjudet inom Skanska i Sverige, och av dess underentreprenörer.

Ämne	Användningsområde	Haltgräns (vikt%)
Akrylamid monomerer	Laboratorieundersökningar. Injektionsmedel, fällningsmedel, färger och lacker.	<0,1
Arsenik som träskydd. (Gäller även virke för användning i kontakt med mark och vatten samt användning i marin miljö. Undantagsregler finns.)	Träskyddsbehandling (impregnering) av virke.	0
Asbest	Ventilationskanaler, skivmaterial samt isolerings- fyllnads- och armeringsmaterial. Kan förekomma i äldre konstruktioner och produkter.	<0,5
Bly i elektriska och elektroniska produkter.	Förekommer exempelvis i lödningar.	<0,1
Bromerade flamskyddsmedel (Uppskattningsvis 70 olika BFMs) PBB (polybromerade bifenyler) pentaBDE (penta-bromdifenyleter) oktaBDE (oktabromdifenyleter) dekaBDE (dekabromdifenyleter) HBCDD (hexabromcyklododekan)	Kan förekomma i t.ex. isolering, plaster, textilier, strömbrytare, reläer och säkringar.	<0,1
CFC	Köldmedia samt drivgas i isolering, fogsium och sprayflaskor.	0
1,4-diklorbensen	Lösningsmedel.	<0,1
Erionit	Kan förekomma som förorening i andra naturliga zeoliter som används till katalysatormassa och jonbytare.	<1
Haloner	Köldmedia och brandsläckningsmedel.	0
HCFC vid nyinstallation och påfyllning.	Köldmedium.	0
Kadmiumämne för ytbehandling, som stabilisator eller som färgämne. I elektriska och elektroniska produkter.	Ytbehandling, stabilisator och färgämne.	<0,01
Klorerade lösningsmedel Undantag finns bl a för metylenklorid för analysarbete, avser lagkrav.	Rengöringsprodukter.	<0,5
Krom som träskydd ovan mark. (Undantagsregler finns).	Tryckimpregnering.	<0,5
Krom VI	Sexvärt krom förekommer naturligt i	<0,0002 (i cement)

Datum

2021-07-01

Ämne	Användningsområde	Haltgräns (vikt%)
lösligt sexvärt krom i cement och beredningar som innehåller cement, samt i elektriska och elektroniska produkter.	cement. Cementen måste kromatreduceras aktivt av tillverkaren. Sexvärt krom används även som ytbehandling.	<0,1 (i elektriska och elektroniska produkter)
Kvicksilver Termometrar, nivåvakter, tryckvakter, reläer, elektriska brytare, kontakter för kontinuerlig strömöverföring, mätinstrument, brunstensbatterier, ljuskällor.	Förbudet gäller produkter där kvicksilver har använts eller tillsatts. Undantag enligt förordning 1998:944.	0
Metylklormetyleter undantaget forskning, utveckling och analysarbete i yrkesmässig verksamhet.	Rengöringsmedel	<0,1
Nonylfenol och nonylfenoletoxilat för rengöring, metallbearbetning och som beståndsdel i bekämpningsmedel och biocider.	Tensid i bl.a. rengöringsmedel.	<0,1
PCB	Mjukgörare i bl a fogmassor samt kondensator- och transformatorolja.	0
Ftalater DEHP DBP BBP DIBP	Mjuk PVC-plast, vinylgolv, presenning, fönster, vinyltapeter, kablar, ledningar, elektronisk utrustning, lim och tätningsmedel	<0,1
PFOS	Används i t.ex. impregnerat papper och textilier, rengöringsmedel (t.ex. golvpols) och brandsläckningsskum.	<0,005 (som ämne eller i beredningar) <0,1 (i halvfabrikat eller varor) (<1 µg/m ² i textilier eller andra belagda material)
Stenkolstjära/Kreosot Behandlat trä för användning inuti byggnader, på lekplatser, i parker, trädgårdar och anläggningar för friluftsliv.	Träskyddsbehandling av virke.	0
Tennföreningar I båtbottnfärger och antifoulingfärger samt i redskap och utrustning som helt eller delvis sänks ned i vatten	Tillsats i färg.	0

Utfasning och Observera fara

Utfasning

Produkter innehållande ämnen med en eller flera av nedanstående egenskaper får inte användas inom Skanska i Sverige eller av dess underentreprenörer om halterna överskrider de angivna i kolumnen *Utfasning*. Undantag görs enbart om alternativ saknas, och i sådana fall krävs en motivering.

Listan över egenskaper är identisk med BASTAs egenskapskriterier. Halterna beräknas utifrån produkten så som den levereras till byggarbetsplats eller motsvarande.

Observera fara

Observera fara omfattar enbart några av nedanstående egenskaper, och gäller enbart kemiska produkter. Kemiska produkter innehållande ämnen med någon eller några av dessa egenskaper i halter inom intervallet angivet i kolumnen *Observera fara* får denna värdering. Sådana produkter skall hanteras på ett sådant sätt att riskerna minimeras, och i första hand skall ett godkänt alternativ väljas.

Även produkter innehållande specifika ämnen/ämnesgrupper om vilka t.ex. kunskapen ej är tillräcklig kan, baserat på försiktighetsprincipen, få värderingen *utfasning* eller *observera fara*. Undantag och tillägg ifrån vissa av nedanstående egenskaper för specifika produkter kan också förekomma.

Egenskapskriterier som gäller för alla typer av produkter

Egenskaper (ämnen)	Definition	Utfasning	Observera fara
		Haltgräns (vikt %) ¹⁾	
1. Cancerframkallande	a) Ämnen som uppfyller kriterierna för Cancerogenitet, kategori 1A eller 1B (H350) ¹⁾	≥0,1	-
	b) Ämnen som uppfyller kriterierna för Cancerogenitet, i kategori 2 (H351) ¹⁾	≥1	-
2. Mutagena	a) Ämnen som uppfyller kriterierna för Mutagenitet ikönsceller, kategori 1A eller 1B (H340) ¹⁾	≥0,1	-
	b) Ämnen som uppfyller kriterierna för Mutagenitet ikönsceller, kategori 2 (H341) ¹⁾	≥1	-
3. Reproduktionstoxiska	a) Ämnen som uppfyller kriterierna för Reproduktionstoxicitet, kategori 1A eller 1B (H360) ¹⁾	≥0,3	-
	b) Ämnen som uppfyller kriterierna för Reproduktionstoxicitet, kategori 2 (H361) ¹⁾	≥3	-
4. Spädbarnsskador	Ämnen som uppfyller faroklassen Reproduktionstoxicitet, kategori Effekter på eller via amning (H362) ¹⁾	≥ 0,3	-
5. Hormonstörande	Ämnen som bedöms som hormonstörande i enlighet med EUs definition för hormonstörande ämnen. ²⁾	≥ 0,1	-
6. Mycket persistenta och mycket bioackumulerbara organiska ämnen (vPvB) ⁴⁾	Ämnen med 1) Halveringstid > 60 d i havsvatten eller sötvatten eller > 180 d i marint eller sötvattensediment eller >180 d i jord samt 2) BCF > 5000	≥0,1	-
7. Persistenta, bioackumulerbara och toxiska organiska ämnen (PBT) ⁴⁾	Ämnen med 1) Halveringstid > 60 d i havsvatten eller > 40 d i söt- eller brackvatten eller > 180 d i havssediment eller > 120 d söt- eller brackvattensediment eller > 120 d i jord samt 2) BCF > 2000 l/kg (våtvikt) samt 3) Toxicitet NOEC eller EC10 < 0.01 mg/l eller CMR - Cancerframkallande 1A, 1B (H350). Mutagena 1A, 1B (H340). Reproduktions toxiska 1A, 1B, 2 (H360 och H361) eller klassificerat H372 eller H373	≥0,1	-

Datum

2021-07-01

Egenskaper (ämnen)	Definition	Utfasning	Observera fara
		Haltgräns (vikt %) ¹⁾	
8. Bly (Pb)	Rena ämnen eller föreningar av bly (Pb)	$\geq 0,1$ ⁷⁾	-
9. Kvicksilver (Hg)	Rena ämnen eller föreningar av kvicksilver (Hg)	Förbud ^{3) 7)}	-
10. Kadmium (Cd)	Rena ämnen eller föreningar av kadmium (Cd)	$\geq 0,01$ ⁷⁾	-
11. Farligt för ozonskiktet samt växthusgaser	a) Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklassen Farligt för ozonskiktet (EUH 059, H420) samt alla ämnen som är listade i bilagan till förordningen (EG) nr 1005/2009 ⁴⁾	$\geq 0,1$	-
	b) Syntetiskt framställda fluorerade gaser (f-gaser) som är potenta växthusgaser och bidrar till global uppvärmning. Omfattar fluorkolväten (HFC), perfluorkarboner (PFC) och svavelhexafluorid, (SF ₆), se ämnen listade i bilaga I till förordningen (EU) nr 517/2014 ⁹⁾	$\geq 0,1$	-

Datum

2021-07-01

Egenskaper (ämnen)	Definition	Utfasning	Observera fara
		Haltgräns (vikt %) ¹⁾	
12. Allergiframkallande	Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklassen Luftvägssensibiliserande kategori 1A (H334) ¹⁾	≥0,1	-
	Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklassen Luftvägssensibiliserande kategori 1 och 1B (H334) ¹⁾	≥0,2 för gaser ≥1 för fast fas/vätskefas	-
	Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklassen Hudsensibiliserande kategori 1 A (H317) ¹⁾	≥0,1	-
	Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklassen Hudsensibiliserande kategori 1 och 1B (H317)	≥1	-
13. Akut toxicitet	<p>a) Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklassen Akuttoxiskt i kategori 1, 2 eller 3</p> <p>Oral (H300, H301) Dermal (H310, H311) Inhalation (H330 eller H331)</p>	De ATE-värden som minst skulle ge blandningen klassning Akuttoxisk, Kategori 3) ¹⁾ ATE ≤ 300 ATE ≤ 1000 För gaser ATE ≤ 2500 För ångor ATE ≤ 10 För damm/dimma ATE ≤ 1,0 Sammanräkning ska utföras för varje relevant exponeringsväg. ⁷⁾	0,1 - < gräns för utfasning ⁷⁾
14. Toxicitet vid enstaka exponering.	a) Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklassen Specifikt organotoxiskt vid enstaka exponering (STOT-SE) i kategori 1 (H370) ¹⁾	≥1	0,1 - <1
	b) Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklassen Specifikt organotoxiskt vid enstaka exponering (STOT-SE) i kategori 2 (H371) ¹⁾	≥10	0,1 - <10
	c) Kemiska produkter som uppfyller kriterierna för klassning som Aspirationstoxiska i kategori 1 (H304) ⁵⁾	Kriteriet är inte något ämneskriterium utan gäller för den kemiska produkten i sin helhet. ^{5) 7)}	-
15. Toxicitet vid upprepad exponering	Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklassen Specifikt organotoxiskt vid upprepad exponering (STOT-RE) i kategori 1 (H372) ¹⁾	≥1	0,1 - <1

Datum

2021-07-01

Egenskaper (ämnen)	Definition	Utfasning	Observera fara
		Haltgräns (vikt %) ¹⁾	
	Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklassen Specifikt organotoxiskt vid upprepad exponering (STOT-RE) i kategori 2 (H373) ¹⁾	≥10	0,1 - <10
16. Flyktiga organiska kemiska ämnen	<p>Ämnen som har en begynnelsekokpunkt < 250 °C mätt vid ett standardtryck av 101,3 kPa, och som uppfyller kriterierna för någon av farobeteckningarna</p> <p>Dödligt, Giftigt eller Skadligt vid inandning (H330, H331, H332) Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad (H336) Kan orsaka organskador (H371) Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering (H373)</p>	≥10 ^{6) 7)}	-
17. Miljöfarligt	a) Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklassen Farligt för vattenmiljön, kategori akut 1 (H400) ¹⁾	25 % om M = 1 ^{7) 8)}	0,1 – gräns för <i>utfasning</i> ⁷⁾
	Ämnen som uppfyller faroklassen Farligt för vattenmiljön, kategori kronisk 1 och 2, (H410) och (H411) ¹⁾	2,5 % för H410-ämnen M=1 ^{7) 8)} 25 % för H411-ämnen ^{7) 8)}	0,1 – gräns för <i>utfasning</i> ⁷⁾
	b) Ämnen som uppfyller kriterierna för faroklassen Farlig för vattenmiljön, Kategori kronisk 4 (H413) ⁴⁾ . Sammanräkning görs för blandningar som inte uppfyller kriterier för kronisk 1, 2 eller 3. Sammanräkningen inkluderar ämnen klassificerade kroniskt 1 (H410), kroniskt 2 (H411), kroniskt 3 (H412), kroniskt 4 (H413).	≥25 ^{7) 8)}	0,1 - <25 ⁷⁾
c)			

Datum

2021-07-01

Noter

- 1) För information om H-fraser, haltgränser och specifika klassificeringsgränser: se ECHAs klassificeringsdatabas "C&L Inventory",
<https://echa.europa.eu/sv/information-on-chemicals/cl-inventory-database>.
I de fall det finns specifika klassificeringsgränser för ingående ämnen, högre eller lägre än de haltgränser som anges under respektive kriterium, så gäller dessa. Detta gäller både ämnen med harmoniserad klassificering och icke-harmoniserade (egenklassificering).
- 2) Kriteriet för hormonstörande ämnen är baserat på de vetenskapliga kriterier som tillämpas inom EUs kemikalielagstiftning: "Commission delegated regulation (EU) 2017/2100 of 4 September 2017 setting out scientific criteria for the determination of endocrine-disrupting properties pursuant to Regulation (EU) No 528/2012" samt "Commission regulation (EU) 2018/605 of 19 April 2018 amending Annex II to Regulation (EC) No 1107/2009 by setting out scientific criteria for the determination of endocrine disrupting properties."

Kriterierna innebär att ämnen anses ha hormonstörande egenskaper om de uppfyller samtliga nedanstående kriterierna a, b och c:

 - a) Det orsakar skadliga effekter i en intakt organism eller i dess avkomma, dvs. förändringar av en organisms, ett systems eller en (under)populations morfologi, fysiologi, tillväxt, utveckling, reproduktion eller livscykel, vilket leder till nedsatt funktionsförmåga, nedsatt kapacitet att kompensera för ytterligare stress eller ökad mottaglighet för annan påverkan.
 - b) Det har ett endokrint verknings sätt, dvs. förändrar det endokrina systemets funktion.
 - c) Den skadliga effekten är en följd av det endokrina verknings sättet.
- 3) Enligt kriterium 9 råder förbud på kvicksilver. Förbudet gäller produkter där kvicksilver har använts eller tillsatts. Låga halter av kvicksilver som inte tillsatts avsiktligt i något led faller därmed utanför förbudet, men sådana spår/förorening av kvicksilver får inte överstiga 2,5 mg/kg. Avvikelser överstigande 2,5 mg/ kg är tillåtet i de fall det härrör från naturlig förekomst i kol, malm eller malmkoncentrat.
- 4) Farligt för ozonskiktet, kriterium 11a: Enligt "Guidance on the Application of the CLP Criteria" definieras ett ämne som ozonnedbrytande om ODP (Ozon Depletion Potential) är lika med eller större än 0,005. Kända sådana ämnen finns listade i **Bilaga I** till Förordning (EG) nr 1005/2009.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A32009R1005>

Växthusgaser, kriterium 11b: Se listade ämnen i bilaga I i förordningen (EU) nr 517/2014 9) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/ALL/?uri=CELEX:32014R0517&qid=1444649367204>.
Se även Kemikalieinspektionens PRIO-kriterier med sökbar databas för ämnen som omfattas av kriteriet för växthusgaser:
<https://www.kemi.se/prioguiden/start>
- 5) Kriteriet är inte något ämneskriterium utan gäller kemiska produkten som är klassificerade H304.

Datum

2021-07-01

- 6) Begynnelsekockpunkten är satt utifrån direktiv **2004/42/EG**. Haltgränsen har satts utifrån branschöverenskommelser för färg, lack och lim. I de fall det finns lägre haltgränser angivna i **KIFS 2008:2** eller **2004/42/EG** med aktuella ändringar för färger och lacker så gäller dessa.
- 7) Sammanräkning av ämnen ska ske. Ämnen i produkten som omfattas av kriteriet ska räknas samman och det är den sammanräknade koncentrationen som ska jämföras med haltgränsen.
- 8) Om inga ingående miljöfarliga ämnen har specifikt lägre haltgränser angivna i Förordning (EG) nr **1272/2008 (CLP)** (klassificeringar och M-faktorer kan även hittas i Echas databas, se fotnot 4), gäller följande:

Kriterium 17a: Om alla ingående miljöfarliga ämnen endast är klassificerade H400, och alla har $M = 1$, så kan deras halter summeras, och gränsvärdet är då 25 % för deklarerings.

Kriterium 17b: Om alla ingående ämnen under detta kriterium endast är klassificerade H410 och alla har $M=1$, så kan deras halter summeras och gränsvärdet är då 2,5 % för deklarerings. Om inga ämnen är klassificerade H410, så kan halterna av ingående ämnen klassificerade H411 summeras, och gränsvärdet är då 25 % för deklarerings.

Kriterium 17c: Detta är ett uppsamlingskriterium som görs för produkter som inte uppfyller kriterierna för kroniskt 1 (H410), kroniskt 2 (H411) eller kroniskt 3 (H412). Sammanräkningen inkluderar ämnen klassificerade kroniskt 1 (H410), kroniskt 2 (H411), kroniskt 3 (H412), kroniskt 4 (H413). Om summan av ingående ämnen är över 25% skall egenskapen deklarerars.

I de fall ämnen med olika farokategorier finns representerade och för ämnen med andra M-värden gäller haltgränser enligt tabellen 4.1.3, Annex 1, enligt CLP. För sammanräkning i dessa fall se Sammanräkningsregler för BASTA.

Observera!

Ovanstående kriterier kommer att ses över med jämna mellanrum med syftet att helt kunna fasa ut ämnen med dessa egenskaper. Eventuella revideringar kan komma att genomföras för att anpassa dem till ny kunskap samt till omvärldens krav och målsättningar på kemikalieområdet. Kriterierna kommer att harmoniseras i takt med ändringar i REACH, rådets förordning (EG) nr 1907/2006 och CLP (CLP, rådets förordning (EG) nr. 1272/2008)

Faroangivelser som förekommer i kriterierna:

- H300 Dödligt vid förtäring
- H301 Giftigt vid förtäring
- H304 Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna
- H310 Dödligt vid hudkontakt
- H311 Giftigt vid hudkontakt
- H317 Kan orsaka allergisk hudreaktion
- H330 Dödligt vid inandning
- H331 Giftigt vid inandning
- H332 Skadligt vid inandning
- H334 Kan orsaka allergi- eller astmasystem eller andningssvårigheter vid inandning
- H336 Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad
- H340 Kan ge genetiska effekter
- H341 Misstänks kunna orsaka genetiska defekter
- H350 Kan orsaka cancer
- H351 Misstänkts kunna orsaka cancer
- H360 Kan skada fertiliteten eller det ofödda barnet
- H361 Misstänks kunna skada fertiliteten eller det ofödda barnet
- H362 Kan skada spädbarn som ammas
- H370 Orsakar organskador
- H371 Kan orsaka organskador
- H372 Orsakar organskador genom lång eller upprepad exponering
- H373 Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering
- H400 Mycket giftigt för vattenlevande organismer
- H410 Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekt
- H411 Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter
- H412 Skadliga långtidseffekter för vattenlevande organismer
- H413 Kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön
- H420 Skadar folkhälsan och miljön genom att förstöra ozonet i övre delen av atmosfären
- EUH059 Farligt för ozonskiktet